

Sygn. akt VI Pa 24/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Stasiuk (spr.)
Sędziowie:	SSO Monika Miller-Młyńska SSR del. Anna Ruszkowska
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Furtak Kozłowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 maja 2015 roku w S.

sprawy z powództwa A. D. (1)

przeciwko (...)Spółce Akcyjnej w S.

o uchylenie kary porządkowej

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę A. D. (1) od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 listopada 2014 roku sygn. akt IX P 17/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyła karę porządkową upomnienia nałożoną na powódkę A. D. (1) w dniu 26 listopada 2013 roku przez pozwanego (...)Spółkę Akcyjną w S.i zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 60 (sześćdziesięciu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 90 (dziewięćdziesięciu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

UZASADNIENIE

Powódka - A. D. (1) wniosła o uchylenie wymierzonej jej przez pracodawcę, pozwanego - Polskie (...)spółkę akcyjną w S. w dniu 27 listopada 2013 r. kary porządkowej upomnienia, jako nieuzasadnionej i zastosowanej z naruszeniem przepisów dotyczących trybu nakładania kar, a także o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pismem z dnia 26 listopada 2013 r., wręczonym powódce w dniu 27 listopada 2013 r., pracodawca wymierzył jej karę porządkową upomnienia. Wskazał, że przedmiotowa sankcja została zastosowana na podstawie §13 ust. 1 regulaminu pracy i art. 108 kodeksu pracy, wobec powzięcia wiadomości o nienależytym wykonywaniu przez powódkę obowiązków służbowych wynikających z umowy o pracę i linii programowej (...) S.A., wyrażającym się w redagowaniu serwisów informacyjnych na nieodpowiednim poziomie i niedopełnieniu obowiązków wydawcy serwisów informacyjnych w przedmiocie sumiennego, rzeczowego i rzetelnego informowania słuchaczy.

W treści wskazanego pisma pracodawca przytoczył jednocześnie dwa fragmenty serwisów informacyjnych z dnia 14 listopada 2013 r. i z dnia 22 listopada 2013 r., które w jego ocenie zawierały informacje dezorientujące słuchaczy. Powódka uznała wymierzoną karę za wadliwą zarówno z perspektywy formalnej, jak i merytorycznej. Zauważyła, że zasada prawdy, na którą powołał się pracodawca w stanowiącej odpowiedź na jej sprzeciw piśmie z dnia 17 grudnia 2013 r., nie została wskazana w piśmie z dnia 26 listopada 2013 r. informującym o nałożeniu kary porządkowej. Co więcej, pracodawca w żaden sposób nie sprecyzował postawionego zarzutu nieprawdziwości informacji, tj. nie wskazał, że faktyczny przebieg relacjonowanych wydarzeń różnił się od treści podanej przez powódkę wiadomości. Nie wyjaśnił również, na czym polegało uchybienie powódki, rozumiane jako naruszenie dyscypliny pracy czy też ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy w rozumieniu art.108 k.p. Powódka podkreśliła, że ogólna krytyczna ocena jej pracy, sygnalizowana jej w ostatnich miesiącach, nie może być argumentem wskazującym na zasadność zastosowania kary w odniesieniu do dwóch konkretnych jej zachowań w dniach 14 listopada 2013 r. i 22 listopada 2013 r. Dodała, że pracodawca nie umożliwił jej złożenie wyjaśnień, a w konsekwencji zastosował karę porządkową bez uprzedniego wysłuchania pracownika.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powódki rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podniósł, że nałożenie na powódkę kary porządkowej było uzasadnione i zgodne z przepisami prawa. Wskazał, że wbrew twierdzeniu powódki, zachowanie, które było przyczyną nałożenia kary, mieści się w katalogu uchybień zawartym w art. 108 §1 k.p. Pozwany powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 1990 r. (I PRN 26/90), gdzie wskazano, iż niewykonanie przez pracownika polecenia służbowego, może być zakwalifikowane jako naruszenie ustalonego porządku i dyscypliny pracy, o którym mowa w tym przepisie. Pozwany podkreślił, że do powódki już od dawna kierowane były polecenia służbowe, w których wskazywano na niedostateczny poziom prowadzonych przez nią audycji i programów radiowych. Równocześnie polecano zmianę sposobu redagowania wiadomości, odpowiednie skracanie informacji, zaprzestanie nadużywania liczebników itp. Polecenia kierowane do powódki dotyczyły pracy, nie były sprzeczne z umową czy przepisami prawa, stąd też, zgodnie z treścią art.100 §1 kp., powódka powinna się do nich zastosować. Pozwany dodał, że powódka naruszyła również §7 ust.1 i 7 umowy o pracę, na mocy którego zobowiązała się do stosowania obowiązujących dziennikarzy, wydawców, producentów i nadawców zasad prawdy, wolności i odpowiedzialności. Zakwestionował ponadto twierdzenie powódki, iż przed nałożeniem kary porządkowej ta nie została wysłuchana w trybie art. 109 k.p. wskazując, iż możliwość złożenia wyjaśnień miała w dniu 25 listopada 2013 r., w bezpośredniej rozmowie ze swoim przełożonym T. C..

Sąd Rejonowy, wyrokiem z dnia 18 listopada 2014 r. (sygn. akt IX P 17/14), oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Strony od roku 1987 łączy stosunek pracy, w ramach którego powódka świadczy pracę na rzecz pozwanego na stanowisku publicystki. Podstawę tego stosunku stanowi umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony. Do obowiązków pracowniczych powódki należy m.in.:

- przygotowywanie i opracowywanie dziennikarskich audycji zgodnie z planem redakcji oraz dbanie o ich jak najlepszą realizację,
- przygotowywanie samodzielnych audycji publicystycznych, wywiadów, felietonów, komentarzy i dyskusji – zgodnie z zapotrzebowaniem programu,
- prowadzenie różnotematycznych audycji magazynowych, rozmów „na żywo”, przygotowanie reportażu publicystycznego.

Powódka odpowiada m.in. za formę i treść swoich tekstów i materiałów dźwiękowych oraz adiustację tekstów autorów z zewnątrz, z którymi współpracuje przy przygotowywaniu programów. W §7 umowy o pracę zawartej przez strony w dniu 6 grudnia 2012 r. A. D. (1)zobowiązała się do stosowania zasad nazywanych (...), w tym zasadę prawdy obligującą

dziennikarzy do dokładania wszelkich starań, aby przekazywane informacje były zgodne z prawdą, sumienne i bez zniekształceń relacjonowały fakty w ich właściwym kontekście.

Zgodnie z 13 ust. 1 Regulaminu Pracy (...) S.A. pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie, przestrzegać dyscypliny pracy oraz stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeśli nie są sprzeczne z przepisami prawa lub umowa o pracę. W myśl §35 ust. 1 regulaminu za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji pracy i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować karę upomnienia (§13 ust. 1 lit a) lub karę nagany (§13 ust. 1 lit. b).

W dniu 14 listopada 2013 r., po godz. 17.00, w serwisie informacyjnym emitowanym na antenie programu (...)nadawanego przez rozgłośnię radiową (...), A. D. (1)poinformowała o zderzeniu samochodu z sarną w następujący sposób: „Zderzenie samochodu osobowego z sarną na drodze nr (...)w miejscowości N., w powiecie (...). Do wypadku doszło pół godziny temu. Na drodze nie ma utrudnień. W wypadku dwie osoby zostały ranne. Auto po zderzeniu ze zwierzęciem wypadło z drogi. Na miejscu są policjanci, którzy ustalają dokładnie przyczyny zdarzenia”. Natomiast, w serwisie informacyjnym emitowanym na antenie programu Radio (...)w dniu 22 listopada 2013 r., po godz. 17.00, A. D. (1) podała informację o trasie przejazdu tramwaju nowej linii nr 13 w sposób następujący: „S.od wiosny będzie miał nową linię tramwajową. Dwanaście linii zbudowano w S.jeszcze przed wojną. Po wojnie nie doszła żadna, aż do tej pory. Tramwaje nowej linii - trzynaście, wyjadą na tory w pierwszym kwartale przyszłego roku. Ich trasa będzie przebiegać przeciwnie do dwunastki, mówi D. W., z Zarządu (...)”. Po tej zapowiedzi odtworzono wypowiedź D. W.o treści „.. Linia trzynaście będzie jeździła w kierunku odwrotnym od placu (...), czyli najpierw pojedzie w Aleję (...), następnie skręci w ulicę (...) (...) i dalej pojedzie już trasą linii dwanaście na N..

W trakcie bezpośredniej rozmowy w dniu 25 listopada 2013 r. T. C., redaktor naczelny (...) S.A., przedstawił Anie D.swoje zastrzeżenia do sposobu redagowania przez nią serwisów informacyjnych, w tym do treści zredagowanej przez nią informacji o trasie przejazdu tramwaju nowej linii nr 13, podanej w serwisie informacyjnym w dniu 22 listopada 2013 r. i poinformował A. D. (1)o zamiarze nałożenia na nią kary upomnienia. Pismem z dnia 26 listopada 2013 r., pracodawca wymierzył A. D. (2)karę porządkową upomnienia. Wskazał, że przedmiotowa sankcja została zastosowana na podstawie §35 ust.1 lit. a w zw. z §13 ust.1 regulaminu pracy obowiązującego w (...) S.A.oraz art. 108 kodeksu pracy, wobec powzięcia w dniu 22 listopada 2013 r. wiadomości o nienależytym wykonywaniu przez A. D. (2)obowiązków służbowych wynikających z umowy o pracę i „(...)polegającym na redagowaniu serwisów informacyjnych na nieodpowiednim poziomie i niedopełnieniu obowiązków wydawcy serwisów informacyjnych w przedmiocie sumiennego, rzeczowego i rzetelnego informowania słuchaczy. W treści powyższego pisma wskazano, iż w dniu 22 listopada 2013 r. w serwisie informacyjnym A. D. (1) podała informację o trasie przejazdu tramwaju nowej linii nr 13 w sposób dezorientujący słuchaczy, tzn. „(...) tramwaj linii 13 będzie jeździł trasą 12 tylko w przeciwną stronę”. Natomiast w serwisie informacyjnym dniu 14 listopada 2013 r. poinformowała o zderzeniu samochodu z sarną w następujący sposób: „Zderzenie samochodu osobowego z sarną, na drodze nr (...)w miejscowości N.w powiecie (...). Do zdarzenia doszło pół godziny temu. Nie ma utrudnień, 2 osoby są ranne. (...)po zderzeniu ze zwierzęciem wypadło z drogi. Na miejscu są policjanci, którzy ustalają dokładne przyczyny zdarzenia”. Powyższe pismo wręczono powódce w dniu 27 listopada 2013r.

W dniu 4 grudnia 2013 r. A. D. (1) złożyła sprzeciw od nałożonej kary porządkowej i wniosła o jej uchylenie, wskazując, iż nie dopuściła się naruszenia przepisów powołanych w treści pisma z dnia 26 listopada 2013 r.

W dniu 12 grudnia 2013 r. prezes zarządu (...) S.A. A. R. poinformował reprezentujący A. D. (1) Związek Zawodowy (...) w S. o udzieleniu A. D. (1) kary porządkowej upomnienia i zwrócił się do organizacji związkowej o zajęcie stanowiska w tej sprawie. W odpowiedzi na to pismo, zarząd Związku Zawodowego (...) w S. zwrócił się do A. R. z prośbą o uchylenie kary. Podniósł, że nakładając karę porządkową nie wskazano, w jaki sposób A. D. (1) naruszyła przepisy powołane w treści pisma z dnia 26 listopada 2013 r., nie zawarto informacji o ewentualnym naruszeniu polecenia przełożonego i nie wskazano, na czym ma polegać „sumienne, rzeczowe i rzetelne” informowanie słuchaczy w kontekście przytoczonych

w treści pisma cytatów. Powołując się na informacje uzyskane w rozmowie z A. D. (1) wskazał, że podczas rozmowy w gabinecie T. C. A. D. (1) nie miała możliwości złożenia wyjaśnień.

Przed dniem 27 listopada 2013 r. zgłaszano liczne uwagi do pracy A. D. (1), wskazując w szczególności na niewłaściwe redagowanie serwisów informacyjnych.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów przedłożonych przez strony, przesłuchania powódki A. D. (1) i prezesa zarządu pozwanej A. R. i zeznań świadka T. C.. Sąd uznał te dowody za wiarygodne, albowiem w przeważającej mierze przedstawiały one spójny przebieg wydarzeń.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z treścią przepisu art.112 1 i 2 k.p., jeżeli zastosowanie kary nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa, pracownik może w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia go o ukaraniu wnieść sprzeciw. O uwzględnieniu lub odrzuceniu sprzeciwu decyduje pracodawca po rozpatrzeniu stanowiska reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej. Nieodrzućenie sprzeciwu w ciągu 14 dni od dnia jego wniesienia jest równoznaczne z uwzględnieniem sprzeciwu. Pracownik, który wniósł sprzeciw, może w ciągu 14 dni od dnia zawiadomienia o odrzuceniu tego sprzeciwu wystąpić do sądu pracy o uchylenie zastosowanej wobec niego kary. Powódka wykorzystyła drogę zaskarżenia kary upomnienia, przewidzianą w normie cytowanego przepisu. W terminie wystąpiła ze sprzeciwem do pracodawcy, który został odrzucony, a następnie złożyła odwołanie do sądu pracy.

Na mocy art.108 §1 k.p. za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować: karę upomnienia, karę nagany. Zgodnie z art. 109 k.p. kara nie może być zastosowana po upływie 2 tygodni od powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia (§1) Może być zastosowana tylko po uprzednim wysłuchaniu pracownika (§2). Jeżeli z powodu nieobecności w zakładzie pracy pracownik nie może być wysłuchany, bieg dwutygodniowego terminu nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia stawienia się pracownika do pracy (§3). Przepis art.108 k.p. wśród obowiązków wymienia wśród nich nieprzestrzeganie przez pracownika obowiązków pracowniczych m.in. w zakresie ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy. Owa organizacja i porządek pracy w przypadku pracodawców zatrudniających co najmniej dwudziestu pracowników, określana jest z zasady wewnątrzzakładowych aktach normatywnych, jakimi są regulaminy, w tym regulamin pracy (art. 104 kp.), regulamin wynagradzania (art.77² §1 k.p.), czy regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (art. 8 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 592). Wszystkie te akty normatywne odnoszą się do poszczególnych sfer funkcjonowania zakładu pracy określając prawa i obowiązki związane z tymi sferami. Razem tworzą pewną całość, stąd naruszenie ich postanowień jest jednocześnie przejawem naruszenia porządku i organizacji pracy.

W §13 ust.1 obowiązującego u pozwanego pracodawcy regulaminu pracy wskazano, iż pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie, przestrzegać dyscypliny pracy oraz stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeśli nie są sprzeczne z przepisami prawa lub umowa o pracę. W myśl §35 ust. 1 regulaminu za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji pracy i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy pracodawca może stosować karę upomnienia lub karę nagany. Powyższe regulacje mają charakter ogólny i stanowią dokładne odzwierciedlenie norm ustanowionych w przepisach art.100 §1 oraz art.108 §1 k.p. Szczegółowe zasady w zakresie sposobu wykonywania pracy, obowiązujące u pozwanego pracodawcy, sformułowane zostały w przyjętej uchwałą zarządu (...) S.A. „Karcie etycznej mediów”. Należą do nich zasada prawdy, zgodnie z którą dziennikarze, wydawcy, producenci i nadawcy dokładają wszelkich starań, aby przekazywane informacje były zgodne z prawdą, sumienne i bez zniekształceń relacjonują fakty w ich właściwym kontekście, a w razie rozpowszechnienia błędnej informacji niezwłocznie dokonują sprostowania oraz zasada wolności i odpowiedzialności, która nakłada na dziennikarzy, wydawców, producentów i nadawców odpowiedzialność za treść i formę przekazu oraz wynikające z nich konsekwencje.

Sąd Rejonowy, odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu nieprawidłowego zredagowania informacji o zderzeniu samochodu z sarną, która została podana w serwisie informacyjnym wyemitowanym na antenie (...)dnium 14 listopada 2013 r., stwierdził, że nie dopatrywał się nieprawidłowości w sposobie sformułowania treści tej informacji. Co istotne, w piśmie z dnia 26 listopada 2013 r. pracodawca nie wskazał żadnych konkretnych zastrzeżeń, poprzestając na przytoczeniu treści powyższej informacji. Z zeznań świadka T. C. wynika, że istotą zarzutu było niefortunne i zbędne, w ocenie pracodawcy, sformułowanie, iż pozostający w miejscu wypadku policjanci „ustalają dokładne przyczyny zdarzenia”. Jak stwierdził świadek, „jeżeli jest wypadek z udziałem samochodu i są osoby ranne, to policja nie ma już czego ustalać”. W ocenie Sądu I instancji, nie sposób zgodzić się z powyższym stwierdzeniem. Przybyli na miejsce zdarzenia funkcjonariusze z pewnością nie ograniczyli się wyłącznie do stwierdzenia wypadku, ale badali również okoliczności, w jakich do niego doszło, w tym czy kierujący dostosował prędkość do warunków na drodze, czy nie znajdował się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających. Wzmianka o przybyciu na miejsce wypadku policji czy też o ustalaniu przyczyn wypadku, nie stanowiła wystarczającej przesłanki, by uznać wiadomość za w sposób istotny zniekształconą czy wprowadzającą w błąd.

Natomiast, zdaniem Sądu Rejonowego, za sformułowaną w nieprawidłowy sposób można natomiast uznać informację o trasie przejazdu tramwaju nowej linii nr 13, podaną w serwisie informacyjnym wyemitowanym w dniu 22 listopada 2013 r. Sąd ten zgodził się z twierdzeniem strony pozwanej, iż treść powyższej wiadomości mogła zdezorientować słuchaczy. Zdanie „ich [tramwajów] trasa będzie przebiegać przeciwnie do dwunastki”, odczytane przez A. D. (1) celem wprowadzenia słuchaczy do wypowiedzi D. W., obarczone było błędem. Sąd zauważył, że wypowiedź powódki stanowiła wstęp informacji. Od sposobu jej przedstawienia uzależnione było zainteresowanie słuchaczy dalszą częścią tej wiadomości, stąd jej znaczenie było istotne. Analiza komunikatu powódki prowadzi do wniosku, że tramwaje nowej linii poruszać się będą tą po linii tramwaju nr 12, ale w przeciwnym kierunku. Z zasady tramwaje w ramach jednej linii poruszają się od jednej stacji końcowej do drugiej stacji końcowej. Jeżdżą w obie strony jednocześnie, o ile na linii urządzone jest podwójne torowisko. Zatem gdy jeden tramwaj zmierza ku pierwszej stacji końcowej, inny w tym samym czasie zmierza ku drugiej. Poruszają się więc w przeciwnych kierunkach. Wypowiedź powódki miałyby sens tylko wówczas, gdyby tramwaje linii 12 kursowały tylko w jednym kierunku — od stacji A do stacji B. Tak jednak nie było. U słuchacza zatem mogło to wywołać niezrozumienie. Jego wątpliwości usuwała późniejsza wypowiedź rzecznika (...)D. W.. Nie zmienia to jednak faktu, iż komunikat powódki był wysoce nieprecyzyjny i mógł zdezorientować słuchaczy.

Następnie Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z powołanymi powyżej zasadami A. D. (1) była odpowiedzialna za treść i formę przekazu nadanej przez siebie wiadomości. Powinna sformułować ją w sposób prawidłowy i zadbać, by jej treść była zgodna z prawdą. W ostateczności, dokonać jej sprostowania. Przy ocenie stopnia naruszeń dokonanych przez A. D. (1) nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż przed dniem 27 listopada 2013 r. zgłaszano uwagi do pracy powódki, wskazując w szczególności na niewłaściwe redagowanie audycji i programów radiowych, w tym serwisów informacyjnych.

W zakresie kryteriów karania art. 111 k.p. stanowi, iż przy stosowaniu kary bierze się pod uwagę rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych, stopień winy pracownika i jego dotychczasowy stosunek do pracy. Pozwany pracodawca miał możliwość zastosowania wobec powódki kary upomnienia lub nagany, czyli jego pole manewru było dość ograniczone. Zastosował karę upomnienia, uznał zatem, iż naruszenia nie dotyczyły obowiązków istotnych z punktu widzenia porządku i organizacji pracy, a stopień winy powódki był niewielki (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 1999 r., sygn. I PKN 86/99, OSNP 2000/18/683).

Sąd Rejonowy, co więcej, nie dopatrywał się naruszenia trybu wymierzenia kary, na co powoływała się powódka. Na rozprawie w dniu 10 czerwca 2014 r. powódka sama wskazała, że w dniu 25 listopada 2013 r., a zatem na dwa dni przed wręczeniem jej pisma z informacją o nałożeniu kary porządkowej, odbyła w gabinecie redaktora naczelnego pozwanego A. R. rozmowę, w której poinformowano ją o zastrzeżeniach co do sposobu redagowania przez nią serwisów informacyjnych, a także o zamiarze nałożenia kary. Okoliczność tą potwierdził świadek T. C.. Nawet przy założeniu prawdziwości podnoszonego przez powódkę twierdzenia, iż w trakcie rozmowy w dniu 25 listopada

2013 r. T. C. przerywał jej, nie dając dojść do słowa, nie sposób uznać, iż powódka pozbawiona została możliwości ustosunkowania się do treści zarzutów stanowiących podstawę nałożenia kary. Okoliczności podniesione przez powódkę mogą wskazywać jedynie na to, iż rozmowa z powódką została przeprowadzona w sposób nieprofesjonalny i jako takie pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie.

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji powództwo oddalił jako bezzasadne i następnie orzekł o kosztach procesu w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. Na koszty poniesione przez stronę pozwaną składało się wynagrodzenie pełnomocnika zawodowego (60 zł) ustalone zgodnie z dyspozycją §11 ust.1 pkt.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wywiodła powódka, zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art.108 §1 Kodeksu pracy poprzez niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się w przyjęciu, iż negatywna ocena pracodawcy dotycząca nieadekwatnego sformułowania części wstępnej wiadomości radiowej może znaleźć wyraz w nałożeniu kary upomnienia, w sytuacji, gdy wskazane zachowanie pracownika nie zostało powiązane z naruszeniem organizacji i porządku w procesie pracy w rozumieniu powyższego przepisu. W konsekwencji, powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie kary porządkowej upomnienia, względnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje wg norm przepisanych.

W przekonaniu powódki zaskarżone orzeczenie jest wadliwe i winno ulec zmianie. Wskazano, że gdyby nawet uznać, że powódka dopuściła się jakichkolwiek uchybień, polegającego na użyciu nieadekwatnych konstrukcji językowych w części redagowanej wiadomości, to nie mogło to stanowić o możliwości nałożenia kary upomnienia albowiem sankcja ta zarezerwowana jest, co do zasady, dla uchybień o charakterze porządkowym. Przesłanką nałożenia kary porządkowej jest bezprawność zachowania pracownika, przy czym rozumienie pojęcia bezprawności powinno pozostać w ścisłym związku z treścią art. 108 §1 k.p. Podkreślono jednocześnie, że w zakresie przedmiotowym tego przepisu mieszczą się wyłącznie obowiązki, które dotyczą organizacji pracy w jej aspekcie porządkowym. Co więcej, odpowiedzialność porządkowa przewidziana w rozdziale VI nie może być ujmowana jako odpowiedzialność o wymiarze absolutnym, tj. obejmującym każde zachowanie pracownika. Należy przy tym odróżnić sposób wykonywania przez pracownika obowiązków, ich niezadowalający rezultat, czy też brak zamierzonego przez pracodawcę rezultatu, od zaniedbań pracownika mających znaczenie w perspektywie zachowania porządku i organizacji pracy. O ile dane zachowanie pracownika może mieścić się w obu wymienionych sferach, to wydaje się błędem ich utożsamianie. W tej sytuacji, z perspektywy zakresu zastosowania art.108 §1 k.p. konieczne jest powiązanie, podlegającego ocenie zachowania pracownika z zagadnieniem organizacji i porządku pracy u konkretnego pracodawcy. Tymczasem Sąd I instancji w istocie nie przeprowadził rzeczowego powiązania, pozwalając na sformułowanie przypuszczenia, że w ocenie Sądu I instancji pracodawca ma możliwość, nałożenia kary porządkowej w każdym przypadku negatywnej oceny zachowania pracownika, co wydaje się niezgodne z intencją ustawodawcy, który ograniczył odpowiedzialność przewidzianą w Rozdziale VI Kodeksu pracy do aspektu porządkowego.

Ponadto, powódka wskazała, że ostatecznie „uchybień” powódki powinno zostać sprowadzone do użycia jednego, „nieszczęśliwego” sformułowania w wiadomości, co do której adekwatności, jeżeli ujmować ją jako całość, nie było sporu. To sformułowanie może zatem zostać ocenione jedynie jako swoisty lapsus osoby prowadzącej” program radiowy, które to pomyłki zdarzają się, jak można się spodziewać, w każdej rozgłośni, przy czym stanowią raczej materiał do późniejszych programów rozrywkowych niż podstawę do nakładania kary porządkowej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powódki okazała się zasadna i jako taka doprowadziła do zmiany wyroku Sądu Rejonowego zgodnie z kierunkiem zaskarżenia.

Na wstępie wskazać należy, iż postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego, Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, niepubl.).

Dodatkowo należy wskazać, iż dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, sąd drugiej instancji może podzielić i uznać za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., sygn. akt II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60). Może również zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu I instancji, i to zarówno po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, jak i bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (por. uchwała składu 7 sędziów Izby Cywilnej z 23 marca 1999 r., sygn. akt III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7–8, poz. 124).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Sąd Odwoławczy uznał ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji za prawidłowe i wystarczające dla oceny czy w niniejszej sprawie doszło do uzasadnionego i zgodnego z prawem wymierzenie powódce kary porządkowej. Niemniej, w ocenie Sądu Okręgowego, pomimo prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, Sąd I instancji dokonał wadliwej oceny prawnej zachowania zarówno powódki jak i pozwanego (poza oceną dotyczącą ewentualnych naruszeń w związku z emisją wiadomości w dniu 14 listopada 2013 r., która jest prawidłowa i którą Sąd Okręgowy przyjmuje za swoją bez potrzeby jej ponownego przytaczania).

Jak słusznie zauważyła apelująca, przesłanką nałożenia kary porządkowej w myśl przepisu art. 108 §1 k.p., jest bezprawność zachowania pracownika, polegająca na naruszeniu ciężących na nim obowiązków, które dotyczą wyłącznie organizacji pracy w jej aspekcie porządkowym. Odpowiedzialność porządkowa służy utrzymaniu w zakładzie pracy zasad porządku i organizacji pracy. Przy czym, odpowiedzialność porządkowa ma inny cel, niż mobilizacja do bardziej dokładnej lub wydajniejszej pracy. Nie można jej stosować w razie innych niż porządkowe uchybień przy wykonywaniu pracy, np. zbyt niskiej wydajności lub niewywiązywania się przez pracownika z zadań wyznaczonych przez przełożonego. Odpowiedzialność porządkowa nie może zastępować takich instytucji, jak np. wypowiedzenie czy wypowiedzenie zmieniające. W tym miejscu wypada przytoczyć wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 1979 r. (I PR 64/79), gdzie wskazano, że w świetle obowiązujących przepisów prawa pracy wypowiedzenie warunków płacy wprawdzie nie jest karą porządkową, ale może być środkiem dyscyplinującym.

Zdaniem Sądu Okręgowego, mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji nieprawidłowo zaliczył zachowanie powódki polegające na ewentualnie „nieprecyzyjnym” sformułowaniu części prezentowanych przez nią w dniu 22 listopada 2013 r. wiadomości, jako naruszenie zasad porządku i organizacji pracy w pozwanym zakładzie. Zachowanie powódki mogło być co najwyżej ocenione jako wykonywanie przez nią obowiązków pracowniczych w sposób niezgodny z oczekiwaniami pracodawcy. Zwłaszcza, że wskazania pracodawcy, wyartykułowane dużo wcześniej przed emisją przedmiotowych wiadomości, co do oczekiwanego przez niego sposobu wykonywania tych obowiązków przez powódkę, były na tyle ogólne, że nie sposób z nich wywieść istnienia konkretnego polecenia co do treści konkretnej audycji (czy użytych tam konkretnych słów).

W konsekwencji, brak było podstaw prawnych i faktycznych do zastosowania przez pozwanego wobec powódki kary porządkowej w postaci upomnienia, w związku z prowadzeniem przez nią wiadomości w dniu 22 listopada 2013 r.

Dodatkowo wskazać należy, że zdaniem Sądu II instancji, użyte przez powódkę w trakcie audycji w dniu 22 listopada 2013 r. sformułowania dotyczące nowej linii tramwajowej, będące zapowiedzią wypowiedzi D. W.z Zarządu (...): „S.od wiosny będzie miał nową linię tramwajową. Dwanaście linii zbudowano w S.jeszcze przed wojną. Po wojnie nie doszła żadna, aż do tej pory. Tramwaje nowej linii - trzynaście, wyjadą na tory w pierwszym kwartale przyszłego roku. Ich trasa będzie przebiegać **przeciwnie do dwunastki** , ...” nie mogły wprowadzić nikogo w błąd (przynajmniej pozwany w żaden sposób tego nie wykazał) albowiem po tej zapowiedzi wyemitowano pełną wypowiedź D. W., który dokładnie opisał trasę nowej linii tramwajowej, wskazując, że „Linia trzynaście będzie jeździła w kierunku **odwrotnym** (do linii dwanaście) od placu (...), czyli najpierw pojedzie w Aleję (...), następnie skręci w ulicę (...)(...) (ten odcinek stanowi pętlę) i dalej pojedzie już trasą linii dwanaście na N.”. Innymi słowy, powódka użyła adekwatnego sformułowania, które jedynie mogło skłonić zainteresowanych słuchaczy do uważnego zapoznania się z dalszym ciągiem informacji, pochodzącym już od D. W..

Wobec powyższego, Sąd Odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że uchylił karę porządkową upomnienia nałożoną na powódkę w dniu 26 listopada 2013 r. przez pozwanego pracodawcę. Konsekwencją powyższej zmiany wyroku Sądu Rejonowego była również modyfikacja orzeczenia w zakresie dotyczącym kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego. Skoro bowiem pozwany przegrał sprawę w całości, to na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. był zobowiązany do zwrotu powodowi poniesionych kosztów postępowania, w kwocie wyliczonej w oparciu o przepisy § 11 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.02.163.1349 ze zm.). Zgodnie z treścią § 11 ust. 1 pkt 3 tego rozporządzenia stawki minimalne wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o inne roszczenia niemajątkowe - 60 zł, stąd należało powodowi przyznać kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Rozstrzygając o kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z §11 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.02.163.1349 ze zm.) przyznał powódce od pozwanego całość poniesionych przez nią kosztów, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego (60 zł) i opłata sądowa od apelacji (30 zł).